

Afasie

Deze folder geeft u informatie over een afasie. Het is goed u te realiseren dat voor u persoonlijk de situatie anders kan zijn dan beschreven.

Ieder mens gebruikt taal. Praten, het vinden van de juiste woorden, begrijpen, lezen, schrijven en gebaren maken zijn onderdelen van ons taalgebruik. Wanneer als gevolg van hersenletsel een of meer onderdelen van het taalgebruik niet meer goed functioneren, noemt men dat afasie. Afasie, A (= niet) fasie (= spreken) betekent dus dat iemand niet meer kan zeggen wat hij wil. Hij kan de taal niet meer gebruiken. Veel mensen ondervinden tijdens hun vakantie in het buitenland de frustratie van het niet goed kunnen duidelijk maken wat ze bedoelen of het niet goed begrijpen wat de ander zegt. Zelfs in landen waarvan wij menen de taal goed te beheersen, merken we dat bijvoorbeeld bij een doktersbezoek. In landen waarvan we de taal minder goed beheersen, worden onze communicatiemogelijkheden met de lokale bevolking steeds beperkter en lukt het ons zelfs niet meer altijd om op ons bord te krijgen wat we zo graag wilden eten. Mensen met afasie ondervinden dagelijks deze problemen. Afasie is dus een taalstoornis. Geen twee mensen met afasie zijn precies gelijk, afasie is bij iedereen anders. De ernst en omvang van de afasie zijn onder andere afhankelijk van de plaats en de ernst van het hersenletsel, het vroegere taalvermogen en iemands persoonlijkheid. Sommige mensen met afasie kunnen wel goed taal begrijpen, maar hebben moeite met het vinden van de juiste woorden of met het bouwen van zinnen. Anderen spreken juist wel veel, maar wat zij zeggen is voor de gesprekspartner niet of moeilijk te begrijpen; deze mensen hebben vaak grote problemen met het begrijpen van taal. Het taalvermogen van de meeste mensen met afasie bevindt zich ergens tussen deze twee uitersten. Let wel: iemand met afasie beschikt over het algemeen over zijn volledige intellectuele capaciteiten! Bijna altijd is er na het ontstaan van de afasie enig spontaan herstel van de taal. Zelden is dat herstel volledig. Toch is er met veel oefenen, telkens weer proberen en volhouden vaak nog verbetering te krijgen.

Oorzaak

Afasie ontstaat door een hersenletsel. De oorzaak van zo'n hersenletsel is meestal een bloedvataandoening. Zo'n aandoening wordt ook wel beroerte, hersenbloeding, herseninfarct of hersenattaque genoemd. In medische termen heet het een CVA, Cerebro (=hersenen) Vasculair (=bloedvat) Accident (=ongeval). Andere oorzaken van het ontstaan van afasie zijn bijvoorbeeld een trauma (een verwonding in de hersenen door bijvoorbeeld een (verkeers)ongeluk of een hersentumor. Onze hersenen hebben zuurstof en glucose nodig om te kunnen functioneren. Wanneer door een CVA of één van de andere oorzaken de bloedsomloop in de hersenen verstoord wordt, sterven de hersencellen op die plaats af. In de hersenen liggen allerlei gebieden met verschillende functies. De gebieden voor het taalgebruik liggen bij de meeste mensen in de linker helft van de hersenen. Bij een letsel in deze taalgebieden spreken we van afasie.

Behandeling

Veel mensen met afasie zijn enige tijd opgenomen geweest in een ziekenhuis. Die opname volgde meestal na het ontstaan van het hersenletsel. Na ontslag uit het ziekenhuis hebben veel mensen met afasie nog verdere behandeling nodig. Informeer bij uw behandelend arts of logopedist naar de mogelijkheden bij u in de buurt. De behandeling van afasie wordt gegeven door logopedisten en/of afasietherapeuten. In principe komt iedereen met afasie in aanmerking voor logopedie. De duur van de behandeling hangt o.a. samen met het herstel van de afasie.

Wanneer u zelf iets wil vertellen aan iemand met afasie

- Neem allereerst de tijd voor het gesprek. Ga rustig zitten en maak oogcontact.
- Als u op ziet tegen het gesprek vertel dan eerst iets eenvoudigs over uzelf en stel daarna vragen waarop uzelf het antwoord al weet.
- Spreek rustig en in korte zinnen, benadruk de belangrijkste woorden uit een zin.

Afasie

- Schrijf de belangrijkste woorden op. Herhaal de boodschap en geef het geschrevene mee aan de afasiepatiënt. De afasiepatiënt kan het gebruiken als geheugensteuntje of als communicatiemiddel.
- Help iemand met afasie bij zijn problemen bij het uiten door zelf aan te wijzen te gebaren, tekenen of schrijven en te vragen of hij het kan aanwijzen, gebaren, tekenen of iets ervan kan schrijven. Zoek samen in het taalzakboek of gespreksboek.

Wanneer iemand met afasie iets aan u wilt vertellen

Allereerst moet duidelijk worden over wie het gaat, wat er gebeurt of gebeurd is en eventueel waar of wanneer de gebeurtenis zich afspeelt of afspeelde. Het is erg belangrijk dat u de juiste vragen stelt, inventief bent en zoveel mogelijk systematisch te werk gaat. Probeer altijd keuzevragen te stellen, waarbij u de begrippen waartussen gekozen moet of kan worden, naast elkaar opschrijft.

Hulpmiddelen bij de communicatie

Er bestaan speciale aanwijsboeken met woorden en tekeningen. Ook zijn er apps te verkrijgen. Door woorden of tekeningen aan te wijzen kan men duidelijk maken wat men bedoelt. In de communicatie met iemand met afasie kunt u samen via zo'n aanwijsboek proberen te zoeken naar begrippen die voor het gesprek van belang zijn. Zorg dat u hierbij pen en papier bij de hand heeft. U kunt dan de belangrijkste woorden uit het gesprek onder elkaar opschrijven zodat het gemakkelijker wordt de inhoud van het gesprek te volgen en te onthouden.

Tot slot

Deze folder kan nooit volledig zijn. Heeft u na het lezen hiervan nog vragen dan kunt u contact opnemen met een van de logopedisten via 0113 234 376 of via logopedie@adrz.nl.

Bron: www.aphasia-international.com